پیغام

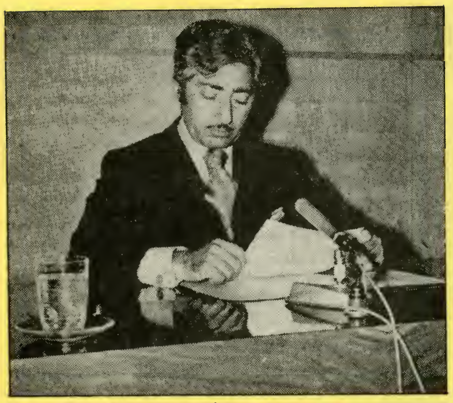

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

پیغام

ویناوال : محمّد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام

وینا وال : محمدموسی شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

خطاط : نورالدین هنریار

خپرونکی : فرهنگ جهاد

نیټه : د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

د فرهنگ جهاد بستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107

G. P. O

پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014

میوه مندوی برانچ

پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام دشهید شفیق «دده په قول» دلالهانده او وارخطانه لمیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلې دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو وروسته د ستر و دولتي پوستونو له شا دهغې ارمان کړې او ویلي دي: «.... که زه ددې او س نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال نه په هماغه تنګ، تریو او تپه تیاره دارالعلوم کې دوه او دری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او - لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست ددوی هنر او فن تر خپل سیوری لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډیر لږ کسان خبر تیا لري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب ستر و دولتي پوستونو او لوړ

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې ګله څرګنځ ښکلي آثار لولی او حال یې ګوري - داګومان هم نشي کولی چې دادی د پرون هغه سترګور لیکوال او ویناوال وي چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښوا لیکوال هم ؤ ویناوال هم او - صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات - عرفان - قضا ادب - کیهیځ - پیام حق - وړانګه او ... خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د "لیکوال مرشو" لیکنه سري ته دکا ښې کرښه وبریښي، او زه خیله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پېژنم دومره یې د وزیر او صدر اعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کېږي خو "پیغام" او "عبقریان" به یې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکني او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیداری د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم وږ، دغه پیغام د خه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېر ځتونه سترګو ته دروي او نړاره یادونه راسپړي له نن هم خبری کوی او د راتلونکی بڼه هم ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمدابراهیم کاموي نومیږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسیږي او پیاوړی دعلمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زیږیدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې د کامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ شول بیا وروسته د پلار په اراده اوامر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولیږل شوم او دهغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده؛

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماستري شهادتنامه له مصر څخه ، په مقایسوي حقوقو کې د ماستري شهادتنامه له امریکې څخه

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګلیسي هم لوستلې دی

زما په تربیه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرومثبتو افکارو ما کې تاثیر کړی دی او ځینې هغه نظریات یې هم په ما تحمیل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفید ښکاره کېدل مګر اوس دیو منفي - جریان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموریت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دورو کې یې سرته رسولی د افغانستان په تاریخ کې دیو معین ذهنیت نمایندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او ګټورو نظریاتو تاثیرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځینو نومیالیو ادیبانو زما په تربیه کې برخه اخیستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې یادونې وړ دی .

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي » نه هم ډېره مستقیمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محیط د رسمي تحصیل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زیات تأثیر وکړ ، د امریکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتیجه کې ما سره هم یو شمیر ثابت نظریات د ژوندانه په باب کې پیدا شول چې زه ورته خپله لاره وایم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره لري .

زما فعالیت د حقوقو او قوانینو په ساحه کې دی وظیفه مې د عدلیې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځی کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې ځنو اشعرهم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله رابانـدې پېښـه کوي...*

شفیق لیکلی: جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې ځواهم شعر وایه او اوس هم رایاندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړی دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن د یوې ځلولې دی دوی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بېنې اغوځ کړی او د ټولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لارکې زړه کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غـزونې نـه وې کړې. په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شـفـیـق سیاست او اداري بوختیاو نو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پوړی د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

* - اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښايي د شفيق او ځونورو کوټو په شمېر ليکوالو او ادبيانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې د ليکوال مورنۍ ژبه کومه ده.

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې ځوک لولي نو دا تو پير ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکه مني او که دري.

دا د شفيق د هغه مهال ادبي فن پارې وي چې د ه لا د ځوانی او تحصيل شېبې تېرولې او سرې دا تکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځـــوانی ليکنې له يوه ځانګړي ځـــکره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي. چې د دوی نبوغ، استعداد او ذوق په بشپړه توګه ترې ځرګند يدای شي.

پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښي خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه، معياري او د ټولو شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام از الکې يکې ډېرې موندلی شي.

ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وی تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق دخپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلی ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپیریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراك او سترګور ویناوال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورڅ او خیال لوړ- نظریې ځیرؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردیده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پریشانی او بد حالی د هغه خپله پریشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب ، مظلوم ، وږی بې کوره او کړیدلی هره سا نده - هر فریاد - هر درد او هر کړاو داسې محسوسا وه لکه چې پده خپله تیریږي او دي ځان په پوره معنا د هغه په ځای ګڼي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ړاسيږي يې .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د - ښېګړه و مين اوليواله ؤ پدغه مينه کې هغه د پتنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی ؤ اوديوه بې خوده ليوني دسرشاره استغنا هيله من ، چې زخمي زړه يې له نورو پرهرژلوسره په وينو کې نوړم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتيری پروا نه را

شفيق پدې کرو هم ؤ چې د خپل ولس وېرجنه وضعه يې د مبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه دمنصور د سربازی د ولولو اوهمت غوښتنه کوي :

درد او غم د محبت کې خوند سرور را
ديره ځای په ارمانو د کوه طور را
چې د حق له پاره دار په ليمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې کوري د هېواد ځوان توکم د غربي ماديت د توږې بلا کوې ته نژدې کېږي اونننی تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کورتالان کډکړې اود ژوند فطري بنه يې بدله کړېده نوله همدې ځايه هغه د ترقي په لورپه معنوی اساس ديوه غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
نږمونږ روح ته یو غیبي غږ ندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه یواځې د توحید ځای بولي - نورې مینې او غوښتنې له زړه څخه لېرې کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېڅلی غواړي:

آئینه چې د جهان د ننداره وشي
دا یو موټی درد منده زړه مې جام د جم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار ټاکي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکې تولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په ژولنو کې ښکېل:

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او یدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږېده چې څنګه یې هېواد د طبیعي خدای ورکړې شتمنیو سره ښېرته پاته دی څکه خوهغه د دې ارمان څښتن و چې هېوادیې خوږمړه چې تر زر ژر ژبوري د پرمختګ او ترقي منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړنه پله لارنه لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د پېرومخکې لاروو پورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږي ساعت کم دی
په شپه کې مونږ ته توان د تلو د کال را

مونږ مخکې وویل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هېواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې د دغه هدف ته وقف کړي وو حتی خپل ذوق او تمنا هم:

مال نه غواړم نه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت پدې دنیا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شانې شکلي ذوق وتمنا را

بل ځای لدې هم پل مخکې بېږدي او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سنه محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام ته بېرته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هېواد مسلط نامطلوب شرایط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادی کومې ته نږدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوریږي خو له دغه ډول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همراړخیز تحرک غږ پورته کوي چې د دا راروان خطرناک سیلاب مخه ونیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباکوونکی او ورانوونکی.

که دا یوچې هم پدې شانې اوسېږو
نو په مړو او معدومو به شمېرېږو
راځئ هله چې لاس و نه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرېکو څه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیاکې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قــران غواړو
اباد په سوله امنیت باندې جهان غــواړو

د قام خادم چې وي هغه خلکو امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلی او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلی خو لدې سره ډاډه وُ چې حوادث یې دا رادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي کرځولی:

مړه به نشي اراده مې حــاد ثوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي محلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شــــنه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي:

دا ټومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالــوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو تللو بد خواهانو او دښمنانو يې دروند او دادمن غبرګــون کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شوموښيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کوي:

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تورشه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هدغه قـــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعر او ادب د خوتشو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحې وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اورلګوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ېه ژوندون پوري کړه چې نه وي آزادي يکې
ورکه شاعري شه چې مسلك ورسره نه وي

هوځکې مو وويل چې مرن شفيق ديوه شاعراو اديب په توګه پېژنو نه د وزير- سفيراو صدراعظم په نوم د شعرله مخې يې پېژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو د هغه شعراو فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند ديوې تاکلي دورې ادبي پانګه او تاثرات کېلی شي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی، د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی. او د تولنې د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده - چې د شاعر د هغه مينې او تلوسې ازانګه بنه ترې څرګنديدای شي چې هغه يې د خپلې تولنې د نيمګړتيا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري.
هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د - کينې داور بخری بنندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټی لګوي - ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاته د پرون هم د نن هم او د سبا هم.
يې ځايه به نوي چې د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب د غه شعر را غبرګ کړم، چې محمد موسیٰ شفيق يې د افغاني کوه طور موسیٰ کېلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زمونږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړه سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*— و ګ: لويه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په «دهٔ قانون اساسی» کې لیکي:

ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلو زده کړو په بهرکې سرته رسولی وی او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالی د پاره ګډې نظریې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې د ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقی له پاره معقوله او سمه لارګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله ـ په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیا دي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صلارت کې یوه شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې ښه خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوی وو او سوهېدل چې په هره بڼه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله څه کې د کلکې ارادې خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوی په کړه ون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کینې لاسې له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی پخپل څنګ کې دېرې نوې دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشر تابه را منځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو د پاره د هغوی پخوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلې کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري تر لاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلې کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی وو هم تر بیا کتنې لاندې ونیول شو. یوازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړو او فعالو توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي ماموریتو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله - ځنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانوونکې ډول له منځه یوړل شول.

د دې د پاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغوژمنو پر بنا چې د حکومت په کرښلاره کې یې بیانه نیولې وه اعلان وکړ چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونیزو جریدو په سلو کې د برش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د هغه پرې لیکلي صدر اعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادو مطبوعاتو سره یو دول بنې اړیکې را منځته کړې.

د شفیق په دوره کې لا دیر افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړچې د هغې وروسته به د هیواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلي دین دارزښتونو په رڼا کې د هیواد پرمختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ و او د هغه نه د عیاشي او فحاشي دیوې اډې په توګه کتل کېده او چېتېده او هلته د دولت مخورو ټګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوي صحنه) چې هغه هم د فحاشي د یوه مرکز بڼه غوره کړې وه وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هیوادو د ځینو سفارتونو او یو شمیر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت ترڅنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د واړو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. پدې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول و. ده دغه تړون په هیواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه وو چې د ثور د بد مرغې کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترڅمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د هغه مياشتې په ۲۳ يا ۲۴ مه نېټه يې د شپې لس بجو په شاوخوا کې د يو شمېر نوروبند يانو سره دوداني نه وايستل. خليل الله چې بيا وروسته د کارمل د رژيم کې د جنرالی رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستيال څوکۍ يې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقيانو په وخت کې د پرچم د ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقيانو لخوا بندي شوی و، په جېل کې يې د نورو بنديانو په وړاندې اعتراف کړی و، چې ده شفيق د کابل په هوائي ډګر کې په تومانچه په سر وويشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله ځينيا الگرو او ښکېلاکګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفيق ليری ليد او ستر همت ترتله پاتې وي شفيق په دې عقيده و، چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کيلومتر مساحت او تقريباً ۱۵ مليوني نفوس په سلوکې د ۲،۵ کلنی زياتوالي په پام کې نيولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادۍ په برخه يو مثالي هېواد و کرځي. هغه عقيده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د يوه د اسې واحد ملت د منځته راوړلو څخه و نشي نيولی چې په ګډه سره د خپل پر مختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو مياشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د يرې ناانډوله شورا سره په بريالی توګه کار وکړي. هغه او د — کابينې غړو به يې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټينګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسايس و جنايات روس در افغانستان»

*- د نهايات تفصيل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسي... د صباح الدين کشککي ليکنه له ۸۰ – ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې ؤ ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښتي کولي د دوکې، ډاراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي بیا یې شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو د توطیو او شیطانتونو له مخې داړیکو خرپړتیا ته متوجه ؤ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټترون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنډه او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤخود خپل تيري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي.

په خارجي او داخلي ډګروبنوکې د شفيق نوښتونه اوجدي کړنې د دې زېرې ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکي شي او د ښکېلاکګرولومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پښسو درول کېږي چې د هغې د په کارلوېدنې او ګټه اخيستنې سره د هېواد ګنې ارتياوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلابېلې فابريکې د ۲۳۰ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد، د کارګرانو له پاره د کار د پيداينې، پانګې اچونې او د ارتياوو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کارلوېدنې له مخې پې ځانګړې اقتصادي ارځښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړې پاملرنې ترسره کېده او ليدل کېدل چې د يولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره و تړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروګرامونو سره په علمي او عملي بڼه عيار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بيول کېده.

د دغو پټولوجدي او اغيزمنو هڅوجريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې ترسره کېدل د مسکو دويرې او غوسې او رنو رهم ژبغرانده کړاو لدغه ويرې چې

هسې نه دغه پسته اوتوده مرۍ چې کلونه کلونه یې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې د شفیق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه یې پر انیستلې پرېښوده. اوکرملین له خپلې مخې یوستر خنډ چې هغه دیوه پوه، هوښیار، مدبر او عامل حریف موجودیت له منځه یوړ.»*

مرحوم شفیق د خپل صدارت د پر ولږه موده کې وکولی شول چې د اسلام د ښمنه عناصرو د فعالیتونو په وړاندې دیوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادینیت او فساد پر ضد کې اصلاحي فعالیتونه بسیج کاندي.

تر لو موقوته خپرونو ته لار ښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامینو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پر ضد د شفیق د حکومت هر اړخیز فعالیتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځینو خودسرو عناصرو مقابله د شفیق د جرئت او شهامت ښکارندوی کېدل کېږي.

د کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په کنه کې لیکي:

«ښاغلی شفیق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هیلې د اسلام د مقدس دین د اساساتو د پیروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروایی او ساتېرۍ له اړخه پیدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنیوي په لار کې په کار واچوو»

---

* - دزیات تفصیل له پاره وګوری د سایس وجنایات روس در افغانستان - ډاکټر حقشناس ۲۲۲ — ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي «د ښاغلي شفیق دغه ښکاره کول زموږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستیو لسیزو کې د حکومت یوه مشر هم نه یوازې په دغه ډول صراحت د دغه ورسرغړونو په هکله نظر ندی ښکاره کړی او دهغو د مخنیوي په لارکې یې د مسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایي او ساتیري ګڼل کیږي دوی بې پروایي او دښمني نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځان نه کوښښه کړی او دا جرئت یې نشو کولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي – هغسې ټولنې ته وروښیي او د قانون منګولو ته یې وسپاري.»

کهیځ په پای کې لیکي «زموږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو نو باور چې زموږ په عقیده دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکروالو لاسبرو ونو په رڼا کې د ما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي*

شفیق که طالب وګڼل شي - که د دولت مامور او که په پوهنتون کې استاد - سفیر او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د جبهې ګری د لاس په لټون او د نړیوال استکبار د توطیو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو د ریدنې هیله او احساس یې په زړه کې

---

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هوش د دلوې د لومړۍ نېټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه د هېواد د پرمختګ سخت لېوال وُ چې د ده د دغه مېنې او احساس څرګند دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمرانی پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګېدی شي.

خوځنګه چې نړیخور ښکېلاک د دغه ډول هستیو په دښمنی او له له منځه وړنه کې په هېڅ ډول وحشت او شیطانت دریغه نکوي او د غه ډول کسان تر ټولو لومړی له مخې لیرې کړي. او دخپلو استعماري ناولو اهدافو په لار کې یې سترخنډ بولي ځکه خوېې په دښمنی کې په هېڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهید شفیق په دغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه:

زه د افغانانو په فطري درایت بشپړ عقیده لرم او نن یو ځل بیا د دغه درایت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو دارادې ښکارندوی ده ځای لري. که زمونږ کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هېواد ته د خدمت مصدر ګرځېدلي دي او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموميي بیا هم زمونږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پرېښنبوده چې د یوه حکومت تېروتنه پرنښتی او اوا تلونکی تو کم وتپیلی شي.

لوی او توانا خدای دې چې کړدي چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زمونږ ها نداغیزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو مل اوم ستملاوي.*

---

*- وګ: جبهه ملي جریده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازی کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وما سعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویک گهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریزکال د دلوې دلومړۍ نېټې ګڼه

الحاج ننګیال

د ۱۳۶۷ لمریزکال د ورې ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبرې

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې درس ویل —
مجهولې آینده خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خاپوړې کولې. دهغې
نه وروسته زما په شروندکې ډېر تحولات پیښ شول. دهغې آینده ډېر برخه
«اوس» شوه اوکه زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به دهغې کال
نه په هماغه تنګ «تریو او تیه تیاره دارالعلوم کې دوه اوردې کلونه جوړکړې
وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خورو وروراندېښنو زما دځوانۍ دماشوم توب
په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او وا قعاً ما ته دغسې ښکاره کېږي
لکه یو ماشوم چې د تېې تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم
د موږ د کېدې د تیارې نه کمه نه وه.

خو د دارالعلوم د نیا یوه ښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ورسره

ملګري وه او ویې داش وچې او مې خښتې یې پخولې. د سرې نه به یې هغسې شکاک جوړولې چې دیکارت به یې په هدیره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېږې ته کله کله زه د هغې او سپنې نظر کوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په او سپنه کې پوره متره نه وي پوټی پوټی شي او چې رشتیانې او سپنه وي هغه وغځېږي، بیا نو خو بنه داینګوره چې څه شی ترې جوړوې.

زه چې اوس داشعرونه لولم د دارالعلوم د دنیا د دې تولو نکونو نښې پکې شته مګر وه سره و سره هغه تاثرات او انفعالات هم رانول شویدی کوم چې زما طبیعت په هغه دوره کې دآئیني غوندې دیوا و بل ځای نه بې چاڼ او بې غلبله سره را خیستی دی.

کابل راډیو ته چه داپاڼې دچاپ دپاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما ډېرو آشنایانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کار ته یې پام وکړي او ځینو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صدیق الله رشتین چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئیس و خواري هم وکړه.

خوشکله چې زه له امریکې نه راوګرځېدم هرڅه ترې پاتې شوي وو او په ډېر شوا خون مې یو څو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بد قسمته ماشین کار دغه مې دوه دي یې شلور کاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځینې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبیب نوابي بیابیا راته وائي چې داپاڼې ډېرې ضرور سره یو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بلېږې نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې دنن په رڼا کې کوټې ووهم. دی یو څو نظمونو زما د ژوندانه دیوې معینې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتي ساتلې او زه د دغه امانت خیانت ته هیڅکله تیار نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تودو هنگامو په شاو خوا کې د کوشش او هڅا هڅې د جذباتو د تازه کولو او د مرورو ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او گداز، درد او جفا او د حسن او جمال دا انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مگر خوند ور بار په خورا دلچسپي او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده.

د عقل او فکر په جولانگاه کې د خیال ترورو پروازونو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوبولي نه یو څو وار خطا بخړې راوالوزولې او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي گلشن د پیغمو گلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب داوم غورځتارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکي ذوق په ټېره شاباز ترنگېدلي - ویلي شویدي زما غوندې دیو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال گلونه دي.

لکه څنگه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنگین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړي ده نو ځکه شعر او ادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال د ادب او شاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې د عصر، حیات او محیط د القائي مضامینو یاد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعر او ادب د حقیقي دوستانو او د حسن او جمال د هواخواهانو د خوش طبعۍ د پاره د مینې او محبت یا په بل عبارت د عشقي او تغزلي اشعارو چاشنۍ هم تیاره شوېده.

بنا پردې نو د جمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي او شعر او شاعرۍ ته د ژوند د پاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي د مطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هر حال، زه دا د خپل نا قلاره زړه نا زولي ارمانونه او د سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې بږدم او په تمه یم چې دا کرمې او دیو عالم سوز او ساز د جهان نه راغلي ناري سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلمیتوب د یو رنګین سوغات په نامه ومنئ او زما دا امید او ارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق
کابل دار العلوم
حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

ماله غیږ د محبت کې ښکلي ژوند را
ژوندکي د جست او خیز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عیش ونوش کې
د عمل سپینو خولو کې هغه خوند را

۲

استغناء دیو بیخوده دیوانه را
پاکیزه یوه د مینې کاشانه را

زخمي زړه مې لا په نورو وینو رنګ کړه
سربازي دیو سرتیري پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل دارمانونوانقلاب را

ډېروندون دمشکلاتوسره تاب را

دمستانوغونډې رندي آموخته کړه

سرنوشت مې باب دمینې دکتاب را

٤

افتخاردمحبت په ښکلې تاج را

سمندرنه اوردمینې کې خراج را

په ښکلي اوپه ماڼۍ مې لارې توکړې

ته غنا دزره اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کورکې مې د مينې مشال بل کړه

لیونی غوندې سرخوده طبیعت را

د ثريا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دايره کې ها وسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

د ېره ځای دار مانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هومره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ژرونده د طوفاني غوندې جهاز را

خاص يو تا ته مې ملا تيته د نياز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم

هومره زور، قوت دميني د پرواز را

۸

د تاثير نه ډک يو توداوګرم آه را

د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کره سپور مې غوندې درنه کره مې پورته

هسې نه چې په خفت عروج د ګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٩

مادیت د غرب لا هو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبی غونډې امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د بـاد را

١٠

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حـرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

سرولمبوکي سمندر غوندي آرام را

په خپل لاس مو نږ له د خپل فکر زمام را

چې ورېږمه د حرکت اوژوند پکې وی

د سحر د باد په خوله هغه پیغام را

(۱۲)

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لور همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را
سينه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تياره سفر کې لار رانه ورکيږي
ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را
د ياري غوندې ټوپونه اضطراب را
بې نوا سره باران په ګريوان وکړم
هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را
دزړه کور د پاکې مینې کاشانه را
قناعت او استغناء مې په نصیب کړه
دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي
یو طوفان د پاکې مینې د جنون را
چې سره خوا مې پرې باسي په خمودګې
دې نه شې د درد و غم په مېړتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زموږ نه
دعمل جذبوکي ذوق دابتکار را
فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مي آسمانه لویه لار زا

۱۸

دځوندو په صف مي شمیرکړه که دانوي
دنیمګړي ژوند عوض کي پوره مرګ را
زه به خوله دشکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دژوندون مي سازوبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې دقوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمینت په دې کړاورا

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت ګانه جړاؤ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور ګمان را

په زړه وقصو مې زړه ستړې ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قربانې چې سرنامه دکوم اثر وي

مدرسه کې درس دغسې مضمون را

تماشې لې چې ښکلې پردې پرېږدي

زولنې په پښو دمينې دمجنون را

(۲۲)

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را

زړه محفل دمحبت دسوزوساز را

که مې شمېرې په تکيه دمفلسانو

په دولت دمحبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳)

خمخانه د محبت کې بېباکې را

په یوه جرعه د میو بېـواکــي را

چې کړې دې «تکلیف» کړه را په غاره

نود نور وله قیودو خـپلواکي را

(۲۴)

ناقلاره رنځ د مینې لـه دوا را

د وصال په مستا نه میو شـفا را

د شین خال غوندې به پښې پـه تندې نه ږدم

افتخار د پا بوسی لکـه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانوسره مینه په اخــلاص را

دګوهـرو پسې هغه دغواص را

چې د مینې دخوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲٦)

چې منې يې نازنیاز هغه دلــبر را

نغرې سینه دمینې د شــرر را

موجودیت مې حق دیاره ټول فدا کړه

تیروغشو دجفا له سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۷)

دسحرچوپه چوپیا کې غریب ووې:

ماله ربه دخپل مرګ اوژوندون واک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

(۲۸)

دزاهد سره په نفلو میوپش را

مفکوره دقام دخیر راله همیش را

سبه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندې ګکرپه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۹)

دې تورتم لـه لکه نمر هومره مشال را

د هرو مخکې لار وو پورې وصال را

قافلې نه ورروسته کیږو ساعت کم دې

په شیبه کې مونږ لـه توان د تلو د کال را

(۳۰)

فرعونان مو په سر پښې ږدي محوه کیږو

د جګړې تاب و توان پخپل الطاف را

د انسان لـه وینو غوښو نه غذا خوري

ته نجات لـه هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کي

داغراضو، شخصياتو احساس تېپ را

دا زړ دميخاني ساقي دردمند ته

پيالي د درد نه ډکي نبي او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غونډي د شمعې نه طواف را

دي تياره کي ته يو نوی انکشاف را

«امتياز» په عدل تندردی چي لوېږي

ته ړنا د مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق او مینې کې سبق را

زړه په وینو باندې سور لکه شفق را

دابده پورې سور ژوندون بدل کې

داشنا په غیږ کې عمر یو رمق را

۳٤

دخزان په ویره کډوبوتو وو ې

روح راپود پسرلی کړه نوی ژواک را

دآزادو ملتو د سیر غوندې

مخ په پورته مونږ له هم خاته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشـد د نـه
په سره سینه ددي وطن اصلاح را

وژکارنه شودګوندی نه ارتقـا ته
خوار یښبتون له دي خواریونه فلاح را

۳٦

آبرومند مي که ساتي زما خـاونده
غني زړه او مړه سوله دقـانـع را

دجګړي دشړوندګړمي مي کمه مه کړي
یومشکل چي ورکومه بل مـانـع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځایه احتیاط را
اقتدار مې د خواهش په انضباط را
د ژوندون د جنګ جګړو په شاوخوا کې
یو ساعت هم د پېغو اختلاط را

۳۸

ستا دنیا کې بس د مینې عالي اوج را
ښار د زړه مې ډک د خیر او درد په فوج را
ابا سیند د زمانې یم لاهو کړي
د مستۍ او شور نه ډک د ژوندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانيت نه مې وساته
دعمل په ښرخ مې تا ودڅرونداربت را

چې صحنه د اجتماع واره توده کړي
هسې ګرم و جذبوله سينه بت را

٤٠

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې
پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پيروي دخپل مسلک ته
خوارې خپې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤١

نور مې هر څه در ته پرېښوده خاونده
آزادي او درد او مينه د جمال را

د اشنا په غېږ کې پروت يمه لوبېږم
حقيقت تعبير د غه خوب او خيال را

٤٢

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حريت په دې دنيا را

چې د قام په درد مې وخوړي هغه خوښ کړم
هسې شاني ښکلې ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په تولی دریاکارومې که شمېرې
دغې دیراوبتخانې پورې الحاق را

جنت څه کړم ستارضامې نصب العین دی
دوفاتوفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
بنه، محیط کې مې آوازله انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړي قام، تېرته
هغه مټ، هغه بازواو هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لار لویه په لوړې د مرا د را

داویده پښتون چې وینږ کړې هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

دکوشش جذبې مې وینبې د فرهـا د را

٤٦

په لاس مو نږ له د قومي ترقی جـړ را

د بشـر دخائنا نو چراغ مـــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

د هغوی زوال نصیب، رنګونه خـړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را
حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې
لمبیدلی یم د درد کې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

ڼغوي چې خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يي

ته فرياد دي چې ماحول راوينښ کړي

د ژړوند سينه کي ها د شوراو زور زخمه يي

دلعل بڅري

ستا په مخ سپيني خولي چي وي راماتي

ښکاريدي لکه دلعل د بڅرو

ما پري شونډي چي را ټولي کړي شوه ډکه

لکه ستا غونډي مي خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی
دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه
نه شرمیږي ټول قومونه سره یو شول
ته شکیدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شانې اوسیږو
نو په مړوا ومعد ومو به شمیږو
راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو
ګوري دا سیلاب (!) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوې سترګې چې راواړوې خمارې

جوړوې مې په جهان د زړه کې لارې

په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی

چې په شته مې زلزلې کړې راد وڅارې

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړې

چې مې ؤ د زړه سره په ګهواره کې

تبسم مې روح نواز په شونډو ښکل ؤ

هر سبق مې ؤ د مینې سیپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نرۍ نرۍ غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد سترګې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وایي چې دا ټولې پردې وشلوم

په طغیان د احساساتو ځان درلند کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګلا

دڅړندون د سترګي توب سره په خوا کي
یو مرکز د قلاري او دلاسا شته
دعمل جذبي که غړندي په کارشي
تازه ګي او طراوت لره بنګلا شته

هموطنانو ته

پاکي کړي لاري دخپل قوم خادمانو لره
د وفا لاس ورکړي د صدق خاوندانو لره
دنوي عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګي په برید پرانیتی بنیاني افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره
په یو مسلک باندي راغونډ شه اشنایانو سره
اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کي تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګو لوبي

د سپوږمی د سپینو وړانګو په ډولی کي
غلي غلي د پردي لاندي موسکیږي
په غلا غلا کا ته کوي وار خطا ګوري
دا د چا سره په سترګو کي لوبیږی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دوا ړه نا ست وی ديو ښرند خو ړپه غاړه

تو په بل کې محويت هومره بېخود کړی
رانه هېر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

خومره پاک او سپين کتاب دې رالېږلی
سعادت دې دانسان په کې ليکلی

خوارمان دی دتاويل، تقليد آفاتو
رانه ورک کړو په حاشيو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحــق دی

داچې کرځي اورمېږ جګ او شمله شخه

یم لوی شوی خیل خانه دا بــراهـیم کې

لا به خوا پــه دې نمرود باندې کړم یخــه

ښکلی یار ته

کائنات دې پــه رڼا دمخ رڼا دی

ستا پــه غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی

تبسم دی زلزله د تن پــه ښـــارده

ستا پــه موسکو موسکو شونډو می قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنېدمه
دامید رڼا مې ولیده رڼو یاکې

قلاري مې په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوندي په آرزو او تمنا کې

امید

دابې غاړې سینډچې کوري مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده

دلته لوبې په سر، تاج او ننګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کېږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حريم دې د اغيارو نه خالي کړو

ګله ما هم د نسيم په خوله در بله

ستا په شونډو مې ځوله د شپې په غېږ کې

او ديوه د محبت وې را ته بله

د حيا خولې

د اشبنم د ګل په پاڼو کې ځليږي

که په مخ دې د حيا خولې راماتې

چې په بدو بدو سترګو ورته ګورې

رب دې کړي د بوالهوس د سرکه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت ګرمي

د دنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی یکې پیمخی خوبان نه وی

په ژوندون به د جمود سړه تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلو یې په مغرب کې نیمکخو دی

یوی دزلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې

د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې

دا د چا غېږې ته ور غلم چې ځان مې

رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې

ما دې خواته په خندا خندا در بلې

زه دستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې

زما هر خواهش ته وايې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر راپورته کړه یو ځلي
په اشناجامو کې ورک یې ستا پیغام کړو

په اسانه په کې ساو یستل محال دی
هومره تنګ یې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دا یشیا چې زه استا د وم
تالو ستله هغه وخت کې سیپاره

مخ دې تور شه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نو په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

مادمینې محبت په لاړولوندکړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظرو سترګو ړوندکړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غرکې چې آبشاردی

دهغې په غاړه وی له ما شوم توبه

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او ښکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیوتل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسیم دې ثناخوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ دپلوشو د سوري لاندې
په مکیز مکیز موسکی شي راسره خاندي

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه
دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

د هاتي غوږ کې اوده يې بې انصافه
خلک کړي د اسمان په کنارو کې

ته لا وايې الف بې د تربګنيو
د نفاق او جهالت په سيپارو کې

شکوه

دې دنيا کې چې هرڅه زمونږ نه دی
واک د بل ژبه د بل او کار د بل دی

مال زمونږ ملک زمونږ خواري مونږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپينو وريځو کې ښکاريږي

چې رنګې رنګې په مخ يې راخوره ده

که سپين مخ دې ديو سپين نقاب نه لاندې

د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

توده غيږ

د دنيا له کير وداره وم ستومانه

زه بېغمه و بېرم چاله دې جهانه ؟

دا توده غېږه د چاوه چا په مينه

دا پاسته لاسونه کړه چا پېرزمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

څه وړې وړې چپې د لیونتوب دی

چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړېږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی

سرشارې او بېغمی کې چې موسکېږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره

اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو

آ طوفان د بیخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

ړاسره وي سترګي دواړه پرده پوشي
چي یي نه لیده که هرڅومره به وا شوي

داچي اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي
ستا په مینه کي قسم دی چي بینا شوي

فریاد

داتومبي مي چي اغزي د زړه په سترګو
کوم بي رحمه کوم ظالم اوکوم صیاد دی

چي آسمان په ظالمانو نه رالویږي
معلومیږي بي تاثیره مي فریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیراواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بریښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه

زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه

راځمه په جذبوشې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه

پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان

پاک چې وي د وریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برق یم د یقین غوندې او نه یم د ګمان په شان

غږ په ګوا هانوکوم هاتفي آواز غوندې
لا ولړم د غیب سره موجود یم دیو راز غوندې

پاکه تکه سپینه صیقل شوې آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوې سفینه یمه

بام د مراد و نوته په لنده لاره زینه یمه
تږ و لا روو ته د چولی د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه څخه
چې دلم د پتنګ غوندې د شمعې د محفله څخه

نه د زړه پردو کې د احساس غوندې لوبېږمه
تا ته سترګوره اوروکه غوندې څلېږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومېږمه
څه تدبیر خونیم چې تېروزم خطا کېږمه

ځانله چې وحدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهره قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره ، دغه د نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بشپني د خیانت کوم
پاکې یې ساتم د آرزوګانو حفاظت کوم

زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم
نه منمه ظلم ، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پرده کې کړي آهنګه د بشکلي ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد و غم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دا دنیا دې وي
بدې مې تیاره شي رڼایي د سپین سبا دې وي

محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي
هره کالبود د ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوي ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه یم عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالیږمه په قهر مه د سیند په شان
نور و پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په ښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېر شه دا توم نه خو نن جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه، واوره د ضمیر آواز.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین ځادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیر خواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لر او بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړیدی او دید شته یې
بیا غور ځېدل نو له ګړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پوخو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه موړ نه یم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړ ګل!

«ته چې هسې ښايسته يې ژېړه ګله
ځکه تا په ځان شيدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پېره داري کړي
دلته نه راځي خودې له دې ګبله

کومه غوټه دې د مينې ور ايله کړه
سرګوشي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ د کوم مين د مخ اخيستی
چې د ژوند پاڼه دې دومره ژېړه شوله؟

دلبري کړې د بېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تا وې په ګونګه ژبه:
سترګې ووينځه ليلى له تغافله

ګوره تېر وېستې ظاهر د سرو ګلو نو
خساره دې سراسر وکړه ګاګله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته يې ژېړ د مسافر و غوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغيچې ګل يې
که زما غوندې راغلی له کابله

حديقة الاندلس-قاهره
داپريل ٤ - ١٣٥٣

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سر د ژوندون او په امان د تحول ځني
کله تر بکني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بچ کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مورچې له چې توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږه په خانانو ملکانو کسې
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولنې د وهم و شک ورسره نه وي

لاره به خطا تیار و کوڅو کې فلسفي نه شي
کله چې ملګرې ایمان ګلک ورسره نه وي

زه به د ساقي پیالې ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دیارۍ منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

او ربې ژوندون پورې کوم چې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کړه چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګين سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندې کړښې — کړې تفسیر دیو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون :
ستړګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پیرکې را وړو — ګرد شونو د ګردون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له زنګون
حسن او مینې ته پرې ایښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت ګوتو سکوند لی، په مستی، کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زرغونو کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډک — د مستی، په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوږ نیسي — له خوب کې بو ګنیدلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د ښکلو زلفې څنې ... په ګلو بنو دکې شولې
نرګس تیتې سترګې ناست وُ ... چې بوسې یې ورکولې
داچې پېغلې غوټۍ خاندي ... خوسبا دې تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته ... لکه طفل نازولې
د غوټۍ چې په ګهواره کې ... په نازناز یې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو ... په احساس لوپې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې ... چې تالا وا لا کېدلې

د سینې د سینه پېغلې، اوږخ بدل کړول مانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ماشوم ځلمی شو ... تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله ... ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د رید ي وو ... پیالې وغواړې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي ... د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو ... سجدې غواړي د بورانه
ښا پیرو د حسن جوړ کړو ... یو ارم له دې جهانه
د ونو د ونو د وزې خبرې ... د باغونو د فضا نه
غواړي زلفو له ګلونه ... مستې پېغلې له باغوانه
دافق نه سحر ووې ... مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پرده کې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې ووتراو سه ... پخلا کېږي ارمانونه

د شبنم په رڼو اوښکو — ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي — اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوې سره ټولې — پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو — ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو — پسرلي کړي څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دي — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي — ګلالۍ ملالۍ نجونه
بې منته شو ځلموته — د پیمخو دیدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوی مې نظر و
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» و

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ
هدف دکار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږ ه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږ ه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
زنځونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو

بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زمونږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زمونږ

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو

تینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام کړی مونږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زمونږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی مونږ ته
حکم د دین - عالم او مشر محترم دی مونږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی مونږ ته

د قوم خادم چې وي هغه ځلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زمونږ

\=\=\=\=\=

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادی بخښونکی بریمیال اسلامي غورځنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کردو مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادی آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېرو د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوی چارې ستونزمنې او له مالي اړخه د زیات لګښت غوښتونکی دی.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي غورځنګ له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د درنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوی په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت څخه د خپراوی ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به درانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت بخښنه اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارزښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسي سره اړخ لګوي او ضرورت یې محسوس شي یې تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لوبیا خپرېدنګ له پاره د دغه ډول ارزښتناکه آثارو په استازي سره قدر من هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوړښونو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چاپولو تکل کړی:

۱ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه
۲ـ وینه په قلم کې ـ د جهادولیکوالو او وینا والو تذکره.
۳ـ جهادي فتواګانې
۴ـ اسناد تاریخی افغانستان
۵ـ پیغام ـ د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷ـ افغان باقی کهسار باقی ـ د جهاد په اړه د پاکستان دار دو ژبو انصارو وینا والو د شعرونو مجموعه.
۸ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹ـ معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان
۱۰ـ د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱ـ به یاد سخنور صخره آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲ـ تعصب او د هغه اغیزه
۱۳ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یاد داشتونه
۱۴ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه
۱۶ـ د وینو نخښې ـ د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
۱۸ـ تاریخچه نهضت اسلامي افغانستان ـ
دو شعر شیدا

د ا ده یو څو چې درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

د ژوندون میړه او بزده ده ستړې کيږي
ګوټ د شونډو د شربت درسره واخله
د وصال ډيوه به مړه وي مونږ به نه يو
دا يې ياد د محبت درسره واخله

شفيق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library